

Talous- ja hallintoyksikön lausunto, Valtuustoaloite työvoiman hyväksikäytön torjumiseksi, valtuustoaloite, Vasemmistoliiton Porin valtuustoryhmä, ensimmäinen allekirjoittaja valtuutettu Katja Lundell

Vasemmistoliiton Porin valtuustoryhmä, ensimmäinen allekirjoittaja valtuutettu Katja Lundell on jättänyt valtuuston kokouksessa 2.2.2026 § 23 Valtuustoaloite työvoiman hyväksikäytön torjumiseksi -valtuustoaloitteen. Kaupunginhallitus päätti pyytää 9.2.2026 § 48 aloitteesta teknisen lautakunnan ja talous- ja hallintoyksikön lausunnot.

Talous- ja hallintoyksikkö antaa asiassa seuraavan lausunnon:

Työperäinen hyväksikäyttö ja siihen liittyvä harmaa talous on vakava ja valitettava ilmiö, jonka torjuminen on tärkeää myös kuntien toiminnassa. Kaupungin hankinnoissa edellytetään jo nykyisin soveltuvan lainsäädännön ja työehtosopimusten noudattamista sekä hyödynnetään tilaajavastuuta koskevaa sääntelyä. Hankintasopimuksissa voidaan asettaa ehtoja, joilla pyritään ehkäisemään väärinkäytöksiä ja puuttumaan niihin tarvittaessa. On kuitenkin tunnistettava, että aloitteessa esiin nostetut ilmiöt liittyvät laajasti kansalliseen sääntelyyn, viranomaisvalvontaan ja rikosoikeudellisiin keinoihin. Kunnalla ei yksin ole mahdollisuuksia vaikuttaa kaikkiin työperäisen hyväksikäytön taustalla oleviin rakenteisiin.

Porin kaupungilla ei tällä hetkellä ole erillisiä, yksityiskohtaisia vastuullisuuslinjauksia, jotka ulottuisivat kaikkiin aloitteessa esitettyihin kysymyksiin. Vastuullisuutta voidaan kuitenkin edistää kehittämällä hankintaohjeistusta ja -käytäntöjä, esimerkiksi tarkentamalla periaatelinjauksia ja huomioimalla riskiperusteisesti työperäisen hyväksikäytön ehkäisy hankinnoissa. Valmistelussa voidaan tämän lisäksi tarkastella aloitteessa esitettyjä yksittäisiä keinoja, kuten alihankintaketjujen hallintaan liittyviä vaatimuksia, työehtojen noudattamisen varmistamista hankintaketjussa sekä yhteistyön kehittämistä viranomaisten kanssa. Näiden toimenpiteiden osalta on huomioitava hankintalainsäädännön reunaehdot, kuten vaatimusten liittyminen hankinnan kohteeseen, niiden suhteellisuus sekä käytännön valvottavuus ja toteuttamiskelpoisuus. Käytännössä tämä voi tarkoittaa esimerkiksi sopimusehtojen täsmentämistä alihankkijoiden osalta sekä sopimuskauden aikaisen valvonnan kehittämistä niissä hankinnoissa, joissa työperäisen hyväksikäytön riski on tunnistettu.

Porissa 22.5.2026

Tuomas Hatanpää
talous- ja hallintojohtaja
Talous- ja hallintoyksikkö
Konsernipalvelut